

RADNICI I SELJACI!

Na dan IV. obljetnice ruske proleterske revolucije, koja je oslobođila ruski radni narod i pokazuje put ka slobodi proletarijata cijelog svijeta, počelo je ponovo da izlazi "DELO", glasnik bijećih i potlačenih slojeva. "DELO" radnika i seljaka, koje je u noći od 10. na 11. februara bilo spaljeno i razorenog od karabinjera i fašista, ponovo je oživjelo.

Dok se uspijelo da se tiskarski zavod popravi i tiskara obnovi, trebalo je mnogo žrtava i napora, morale se savladati mnoge teškoće i neprilike. Što "DELO" ponovno i nespreklečeno izlazi, u velikoj mjeri je zasluga borbenih odjeljenja mladih komunista, koji su prvo istrelili list iz ruku social-renegata, zatim ga do krajnjih granica branili od navedene buržoaske državne vlasti i njenih najamnika, a i danas su spremni da odbiju svaki napad na njega od strane buržoaskih hordi. Tako je sad ispunjena želja slovenskih i hrvatskih radnika i seljaka, ostvaren je san zadnje gorske kuće, u kojoj dolazi "DELO" kao blagovijest u najtežim časovima borbe za obstanak, kao zrak na boja vremena i istodobno kao podstrek na odlučnu borbu protiv svih neprijatelja rodnoj narod.

Kad ne bi mogli da računamo na materijalnu i duševnu potporu od strane svih naših proleterskih organizacija i ustanova i svih slovenskih i hrvatskih drugova, — tad bi sve žrtve bile uzaludne. Zato pozivamo Komunističke sekcije i Omladinske sekcije:

1.) da imenuju odmah: a) dopisnika "DELA", koji će redovno i tačno javljati uredništvo o svim važnim i zanimljivim dogadjajima iz svoga kraja; b) povjerenike "DELA", koji će sabirati i slati upravi adrese preplatnika i pretplatničke. Imena obvezuju pouzdanika smješta javitu uredništvo odnosno upravi;

2.) da potraže i naznače nam rasprodavce; gdje ovih nema, da sekcije same preuzmu rasprodaju;

Uredništvo i uprava "DELA"

Enotna fronta proletarijata

V nedeljo 6. t. m. se je sestal v Veroni posvetovalni zbor splošne delavske zveze v Italiji, ki je bil sklican zato, da določi takтиk, ki naj jo zavzame zveza proti napovedani in dejansko se že vršeći splošni ofenzivi industrijalcev. Ta posvetovalni shod je zboroval tri dni in so na njem zmagali socialni demokratje za katerih rezolucijo je bilo oddanih 1,426,521 glasov dokim je bilo oddanih za resoluciono, ki so jo predlagali komunisti 415,712 glasov.

Zmag socialnih demokratov na tem posvetovalnem zborovanju splošne delavske zveze pomeni, da vodijo delavsko zvezo najčiščej reformistički elementi, da je večina organiziranega delavstva še vedno pod vplivom reformističnih voditeljev in, da se bo ravnala na največje organizacije proletarijata v Italiji v boju proti delodajalcem, ki hočejo odvzeti delavstvu kos za kosom vse one pridobitve, ki si jih je izvojevalo delavstvo v poslednjih letih, po oni doseđanih v vseh ozirih slabih in šibki taktiki po kateri se je ravnala do sedaj. t. j. po oni absolutno zgreni taktiki, ki je povzročila, da je prešlo delavstvo iz ofenzive v defenzivo.

Položaj delavstva in industrije v Italiji je v splošnem enak položaju delavstva in industrije v drugih državah. Pet let trajajoča vojna je vse narode, one ki so izšli iz nje kot zmagovalci enako kakor one, ki so izšli premagani, tako silno obubožala, da res ne nobeno čudo ako je nastopila po vojni v vseh državah velika ves svet objemajoča produktivna in trgovska kriza. Celo najmočnejša država izmed onih, ki so v vojni zmagale, Anglija, občutiti prav močno posledice te krize. Njeno cesarstvo v Indiji ječi pod silnimi udarci vedno na novo se porajajočih uporov od strani domačega prebivalstva dočim se vrše v stari domovini orjaška gibanja proletarijata. V vseh premaganih državah, v osrednji Evropi, na Balkanu in na turškem vzhodu pa vladu naravnost obupni kaos, ki izvira od tod, da je tam državna meščanska organizacija v narodnem, socialnem in političnem oziru docela zrahljana in v gotovih ozirih celo razrušena.

Tudi gospodarstvo v Italiji je podvrzeno posledicam te splošne ves svet in vse celice kapitalističnega gospodarstva objemajoče krize. Industrija hira, se razkraka in meče na celo cele armade brezposelnih. Z industrijo hira tudi mala obrt, hira trgovina, hira poljedelstvo in niti srednji stanovi, ki žive med bogatstvom, ki je nakupičeno na eni in med revčino, ki je nakupičeno na drugi strani, se ne morejo oprostiti strašnega občutka, da jadramo proti splošnemu položaju iz katerega ni več nobene resitve.

Ali naj čaka proletarijat mirno s križem rokami na ta polom, ki bo spravil ves svet za stoletja nazaj v zgo-

je ofenziva industrijalcev splošna in da je treba odgovoriti tej splošni ofenzivi s splošno akcijo proletarijata v Italiji.

Meščanstvo je zelo taktično in so njegovih voditelji bolj sposobni nego se jih splošno sudi. Meščanstvo ve prav dobro, da je njegova sedanja moč se prešibka za ofenzivo v velikem stilu. Nastop komunistične stranke in dejstvo, da ves teritorij teritorij, da bi uničil popolnoma revolucionarni polet proletarijata, mu deločaj preglavic. Meščanstvo ve, da ima proletarijat še vedno veliko odporne sile. Zato ne napovedo industrijalci splošnega boja marče se bježejo le tam, kjer so jim sedaj tla najbolj ugodna. Najprej so značili plăte tekstilnim delavcem, potem komičnim in drugim. Ko so zmagali delodajalcipri imenovanih skupin delavcev, so pričeli boj za znižanje mezd pri kovinarjih. Kadar bodo premagali te, bodo šli naprej. In kadar bodo mezde povez snižane, se bodo lotili drugih delavskih pridobitev. Ofenziva, ki ima navidezno lokalne in podelitvene znake, je dejansko le dobro premješana splošna ofenziva.

Komunistična stranka je v teh razmerah zahtevala, da na splošno ofenzivo industrijalcev mora odgovoriti ves proletarijat v Italiji, s splošno stavko. Ne gre se tu le za posebne kategorije. Gre se za ves proletarijat, za vse delavce, ki pridejo prej ali slej na vrsto. Gre se tudi za uradnike, katerim ne bodo industrijalci prizanesli. Gre se namreč za smrt življenja proletarijata.

Dolgo je že odkar je zahtevala komunistična stranka, da se naj napove splošno stavko po vsej Italiji takoj ko bodo hoteli znižati industrijalci mezde eni sami stroki delavcem, da je treba odbiti takoj ofenzivo delodajalcev.

Spolšna delavska zveza se je temu predlogu protivila in odgovorila komunistični stranki, da se bo borile le od slučaja do slučaja in ne s splošno stavko. Poleg tega so razni reformistični strokovni tajnici izjavili na raznih shodih, da se nahaja industrija v krizi in, da mora prenesti tudi delodajalcev, ki jih zahteva ta kriza. Te izjave so, naravnno, dele delodajalcem še več poguma. Ker so končno videli vodje splošne delavske zveze, da se kriza nadaljuje, ker niso imeli poguma prevzeti v svoje roke odgovornosti za znago komunističnega predlogom. Ker obstoji danes dejansko enotna fronta delodajalcev so zahtevali enotno fronto proletarijata. Ves proletarijat in vse njegove organizacije v Italiji naj bi se združile v enotno fronto in napovedale boj do skrajnosti. Ne smelo bi se dovoliti buržuaziji nobenega oddihu, nobene zmage.

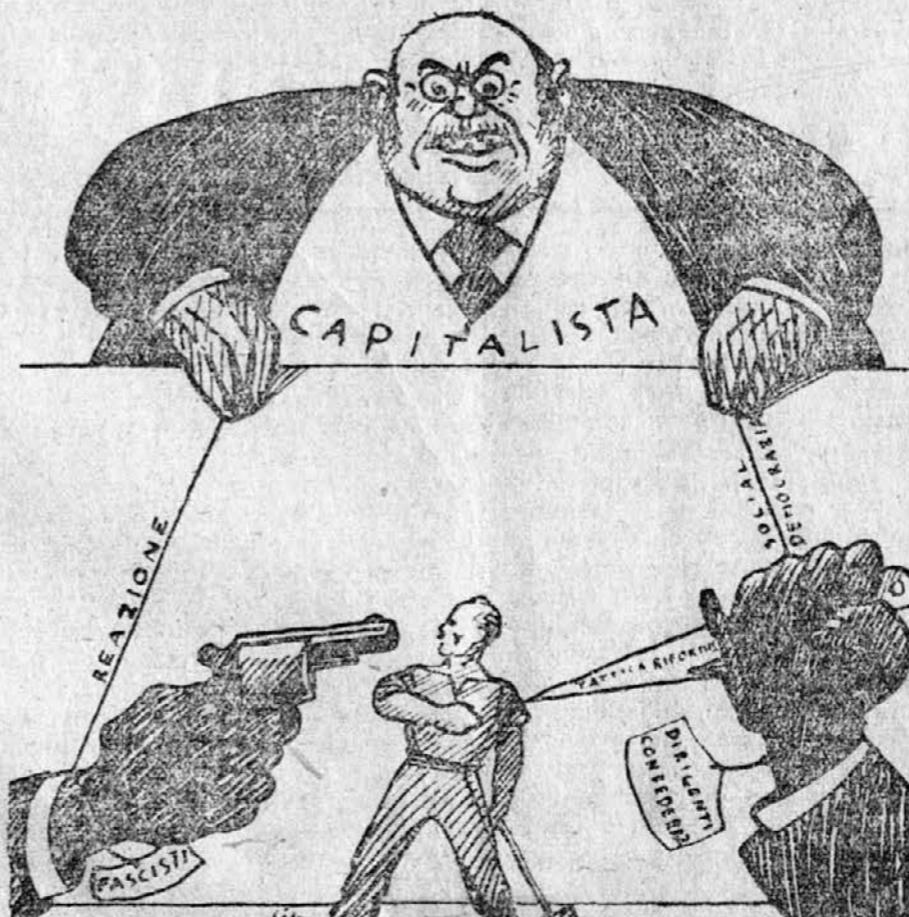
Komunisti so ostali v Veroni v manjšini. Zmagala je še enkrat reformativna struja; proletarijat mora prenašati še enkrat posledice reformističnega izdajstva in svojega zavpanja v te voditelje. Ali boj ni tem končan. Komunistična stranka bo svoj boj nadaljevala v prepričanju, da je na pravi poti. Nadaljevala bo svoj boj proti kapitalizmu in proti njegovim slugam, ki se zbirajo v delavski zvezi. Česar niso razumeli in nočno razumeti vodje te zvezе, bo razumel proletarijat, ki mora delati na to da organizira svojo enotno bojno fronto s katero samo se bo začel uspešno boriti proti enotni bojni fronti buržuazije in s katerim edinole so bilo prihranil vsa ona razočaranja, ki jih je doživel vsed nešrečne taktike reformističnih voditeljev njegovih organizacij.

Zborovanje v Veroni je zaključeno. Komunistična stranka bo šla v boj izvrsit, da je revčina pekel, katerega tudi preko sklepov tega zborovanja. se angleško ljudstvo najbolj boji. Povedal je resnico! (Prosvera.)

Britski filozof Thomas Carlyle je izjavil, da je revčina pekel, katerega

se angleško ljudstvo najbolj boji. Povedal je resnico!

(Prosvera.)

DELAVEC: STOJ NA STRAŽI!

Nahaja se med zahrtnjim kodalom sedanjih voditeljev. Splošne delavske zveze, onih z reformistično taktiko, socialnih demokratov ter med revolverjem fašistov, nositev reakcije. Obe roki delujeti na ukaz kapitalista.

Glavna sodna obravnjava proti atentatorjem na Draškovića

To poročilo prinašamo po meščanskem "Obzoru" iz Zagreba. Danes je obsodba nad atentatorji že izrečena: Aliagić je osojen na smrt, Čolaković in Lopandić sta osojeni na 15-letno ječo, Petrović na 2-letno ječo, drugi so oprošeni. Jugoslavski proletariat ne sme dopustiti, da mu meščanstvo na tak način ubija njegove sinove. Za glavo Aliagića si mora jugoslov. proletariat dobiti talca v najuplivnejšem jugoslov. burjuju. Glava za glavo! Drugače je jugoslov. proletariat sam ubijale!

Razprava proti udeležnikom pri atentatu na Draškovića se je končala 19. t. m. Samo obsodba mora biti še izvršena.

Obsirno o celi razpravi ne moremo pisati, ker nam ne pripušča prostora. Podali bomo samo najvažnejše od celice razprave.

Atentator sam — Alja - Alijagić je odgovoren na vprašanje, če se čuti krivega, da prej izvršil kaznivo hudo delstvo po obstoječih zakonih, kot če si bogatin.

Alijagić je socialno hudo delstvo ampak da se čuti krivega, ker je končno vsi atentati samo politične demonstracije in tako je ta atentat protestna demonstracija proti "Obznani". Jasno je, da njihov čin v zvezi s Komunistično stranko. In čeprav bi bil to umor, niso kaznivji s smrto, ker se po ustavi čisto političen čin ne sme kaznovati s smrto. Zato apelira na sodišče, kot edino svetlo točko, ki nam je še ostala v teh temnih razmerah, da se drži ustava, da naj bo ustavnejše od naše ustavovne skupščine, ki ukine verificirane mandate. Da čin ni zahrbten umor, dokazuje slučaj Friedrich Adlerja. Dalje je v tem slučaju polno občajevnih dokazov, ker je Alja - Alijagić značajen človek s človečanskimi čustvi. Dokazoval je popolno nedolžnost Marinkovića, ki naj se oprosti.

Za njim je govoril zagovornik dr. Vidman, ki je posebej zagovarjal samo Ivanovića, ki naj ga sodišče oprijeti. Komunizem je nazval vero, ki isto tako hitro širi svoje nauke med najširšimi ljudskimi sloji kakor nekaj krščanska vera.

Obema je odgovoril drž. odvetnik, ki je vztrajal na prejšnjih svojih trditvah in zahtevi po neusmiljeni kazni, ki naj bo svarilen vrgled vsej mladini. «Te mladiči ne dovela na občino klop "Obzna", ampak komunistično mentalitet.»

Nemu je odgovoril branitelj dr. Walter, ki je pobijal vse trditve drž. odvetnika.

Potem je pozval predsednik obravnavne, dr. Vaiča Čolakovića, da on kot zadnji pripomni kako besedo v svojo obrambo.

Čolaković pravi, da ne bo reagiral na trditve drž. odvetnika o njegovih osebi in Komunistični stranki, ampak pričakuje, da se čuti krivega, ker je komunist nekajkrat izvršil samovo dolžnost. Zanikava, da bi v Komunistični stranki kake teroristične organizacije; on je sam prisnel na to misel, da se bo ukinila "Obzna", ki je vzel proletarijatu pravice, če se izvrši atentat na njenega pokretača — Draškovića. Pred vojno je bil jugoslavski nacionalist, potem je pa razočaran nad nastalimi razmerami vstopil v Komunistično stranko.

Po zaslijanju vseh obtožencev: Alja - Alijagića, Čolakovića, Lopandića, Marinkovića, Petrovića in Ivanovića je še enkrat drž. pravnik ostro obtožil obtožence in zahteval za nje najvišjo kazeno. Zanikava, da bi vse navzoče je na pravil vtič človeka s trdim značajem in močno voljo, priravljenv, da preneže za svoj ideal vsako žrtvo.

Glavni udeležnik na atentatu Radojub Čolaković se tudi ne čuti krivega, ker je kot komunist izvršil samovo dolžnost. Zanikava, da bi v Komunistični stranki kake teroristične organizacije; on je sam prisnel na to misel, da se bo ukinila "Obzna", ki je vzel proletarijatu pravice, če se izvrši atentat na njenega pokretača — Draškovića. Pred vojno je bil jugoslavski nacionalist, potem je pa razočaran nad nastalimi razmerami vstopil v Komunistično stranko.

Po zaslijanju vseh obtožencev: Alja - Alijagića, Čolakovića, Lopandića, Marinkovića, Petrovića in Ivanovića je še enkrat drž. pravnik ostro obtožil obtožence in zahteval za nje najvišjo kazeno. Zanikava, da bi vse navzoče je na pravil vtič človeka s trdim značajem in močno voljo, priravljenv, da preneže za svoj ideal vsako žrtvo.

Potem je nastopil zagovornik obtožencev dr. Politeo, ki je pričel svoj govor s tem, da je komunist delalec od vsake perfidije, kakor je prejšnji dan drž. drž. odvetnik. Zelezna logika komunističnih piscev včipi komunistično idejo še jačim duhovnega tem mladičem, ki sede na občini klopi. Ni čudo, če danes prodira komunizem med najširše sloje, ko se dneva do dne veča beda in posmanjanje. Pobiaži trditve drž. odvetnika, da so to žrtve voditeljev Komunistične stranke, ker je Komunistična stranka proti vsaki individualni akciji in da dočese svoj cilj samo potom kolективne akcije. Individualne akcije so samo plod misljenja idealnih mladih ljudi, plod današnjega neznenega družabnega reda, edina pot, po kateri bo dosegel človek do onih pravic, ki mu gredo kot človeku. Svoj govor je končal s klicem: "Zivela socialna revolucija!"

Ker ostali obtoženci niso imeli nič pripomniti, je predsednik razglasil ob 1 uri 10 minut, da je razprava končana in da se bo dan, ko se razglasil obtoženec naznani naknadno.

"Obzor" piše: "Mir, popolen mir, ki je nepristano lebeldo na obrazih obtožencev, jih ni zapustil niti sedaj, kljub težki obsoobi, ki se ima izreči nad njimi. Ravnodušni so zapustili dvorjan, kakor do sedaj, z nekim klučovalnim izrazom v očeh: Pa kaj!"

Iz mojega razreda

Ovo par redaka, što imam napisati, pišem teškim srcem, jer niti ne mislim niti si utvaram, da sam pametnji od mojih sudrugova. Ne da se mi pisati sada, kad pridolazi čas oslobodenja celoga radnog čočevanstva; sad, kada bismo moralni, mi budući učitelji, da podjemo mestu naroda, da ga bodrimo i učimo, da se k njemu priključimo i s njime se za ista prava borimo, sad se nažalost sve više udaljujemo od bednoga naroda. Mi, što bismo moralni, da ispravimo pogreške naših starijih drugova, učitelja, koji su večim delom sinove i hčerke radih slojeva odgojili u "strahu božjem" i u "pokoravanju svim vladama, stotno su sve od boga", mi se povodimo sa njima, i več sada, budući tako odgojeni, mislimo, kako čemo mladež uzgajati, a zapravo kvariti buržoaskim i popovskim naukama. No narod će to upamtniti in če bez nas protesti Veliko Delo, čega će mnogi hteti, da budu sudečnici kod uživanja izvoštenog dobra.

To je žalostno, i u mome se razredu čuje

Domača vesti

Tržško delavstvo za rusko revolucijo

Dan 7. t. m. je bil posvečen spominu slavne ruske proletarske revolucije. Oči revolucionarnega proletariata celega sveta so bile ta dan obrnjene proti Moskvi, kjer se je izvršil dne 7. novembra 1917. oni veliki zgodovinski čin, ki je osvobodil rusko ljudstvo železni spon srednjeveškega llačanstva in kapitalističnega izkorisnitve ter ustvaril trdno, nerazrušljivo podlago zmagi vesoljne proletarske revolucije, zmagi komunizma. Sedni med novembrom 1917. tvoji mejniki med umirajočo kapitalistično in porajajočo se komunistično civilizacijo.

Kakor komunistične stranke vseh narodov, tako je pozvala tudi naša komunistična stranka vse proletariati, ki živi v mejah Italije, da praznuje ta dan svecano s tem, da izvrši potrebno agitacijo za revolucionarno misel komunizma in s tem, da nabere kolikor mogoče veliko prispevkov za gladno od izredne velike suslej prisadeto rusko ljudstvo. In res se je odzval proletariat vabil naše stranke z onim iskrenim navdušenjem, ki je lastno le njemu, njemu, ki je sposoben, da čuti in da razume tuje zlo enako kakor svoje. Po vsej Italiji so se vršili ta dan shodi in manifestacije in radodarna rola italijanskega proletariata je zložila skupaj ogromne svote za preizkušeno svojo rusko predstražo.

Trst ni smel zaostati in ni zaostal. Tržški proletariat je nabral že pred tem dnevnim časom denarja za rusko ljudstvo. Dne 7. t. m. se je nabiranje nadaljevalo. Poleg nabiranja pa se je vršilo v pondeljek 7. t. m. veliko delavske zborovanje in sicer v veliki dvorani Delavske zbornice, kjer je postal iz Rima došli sodrug Salvadori.

Vse ulice okoli Delavske zbornice so bile zastržene od policije. Velika dvorana v Delavski zbornici pa je bila nalačena proletariata že dolgo pred napovedano uro.

Zborovanje je otvoril sodrug Gasparo v imenu deželne zvezne komunistične stranke v Julijski Benečiji. Navzoči so pozdravili otvoritev zborovanja z navdušenim vsklikom: Zivela ruska, zivela mednarodna revolucija!

Ko je tem dobil besedo Salvadori, ki je povedal v krasnem govoru sledete:

Ruska revolucija predstavlja prehod iz dobre teoretične propagande v dobo konkretnega udejstvovanja. Razliko med dobo teoretične propagande in dobo konkretnega udejstvovanja je enaka razliki, ki obstoji med teorijo o letanju in dejanskimi letalnimi stroji. Beseda je postala kri in meso. Ruska revolucija ni nikakršna improvizacija, marveč je logični sklep dolge dobe trpljenja in sklep dolgih bojev, onih bojev, ki so izrazeni v delih vseh modernih ruskih pisateljev.

Ruska revolucija je prvi akt splošne proletarske revolucije. Dolžnost proletariata je, da gleda po dejstvu z očmi trpin in z očmi boritelja. Ne spadam med garibaldince iz leta 48. Vedeli pa moramo da, ako ne uniči proletariat, ne more biti usušen do sedaj. Meščanska civilizacija, kjer je dal Karl Marx zgodovinski nalog, ki naj jo izvrši, je to nalog izvršila. Ta meščanska civilizacija je pridomogla razvoju mehanike; je usušila luč in je prilagodila potrebam družbenega življenja vse iznajdbe na polju kemije.

Stroj je bil prisilen do nadprodukcije in po vsej zemeljski obli so se odpire poti, po katerih so se razpošljale producirane dobrine. Evropske države so si osvojile kolonije in, kadar niso več zadoščale niti te, se je delalo na to, da se podjarmijo bližja ljudstva, sedesne države.

Da je moglo meščanstvo izvršiti svojo zgodovinsko nalog, je moralno tudi duševno producirati. Danes ne producira buržoazija duševno niti več in nima družba nobene potrebe njenega obstaneka. Dejstvo, da ni buržoazija sposobna, da bi rešila svet sedanjih velike gospodarske krize nam pač govori dovolj jasno.

Boj torej, ki hoče odpraviti buržoazijo in nadomestiti privatno lastništvom kolektivno lastništvu vseh produktivnih sredstev, ni torej le boj v svetu obrambe enega razreda, delavskega razreda, marveč je boj, ki hoče rešiti človeštvo vseh, potrebuje biti razširjen na vse družobne, boljše običenih kast. To je seveda bridiča krivica, ki zadeva vse družbo in gospod komendant Salata, komandanov novih provinc, je to socialno zlo popravil na pravčen način, da je učiteljem kramkoma vzel, kar so imeli prej preveč! Če je lejše še kak poštenjah, mora Salati ploskati za tako junaško dejanje in dokler bo stala Julijska Benečija, se bo svet spominjal velikega moža!

Kaj bo pa učiteljstvo naredilo, teganes ne vemo. Ce je prepričano o svoji pedagoški vzvratnosti nad zemljami, ki se pehajo in suvajajo v veliki areni sveta za košček kruha, če živi samo predvsem ob metodiskodidaktični hrani, zaljubljeno v najpopolnejši metodo narekovjanja in zavrnjeno v najnovejšo začetnico, potem se bo gospodu komandatorju Saitati poklonilo do tal in mu poslalo v Rim deputacijo z zahvalno diplomo za edupalne pedagoško - metodiske zasluge na »Solskem polju« Julijske Krajine.

Ce pa o vsem tem ni prepričano in če ima čisto navadne državljanske pravice (ne veče, kakor jih daje meščanska diktatura drugim ljudem) rajec kot blesteči nimbus pedagoške slave in časti, potem mora prav razločno povrediti, brez jecljanja in objavljivanja, da naj gospod komendant Salata drugod ureja socialne krivice in socialno ravnotežje in ne ravno pri

za sodrogom Salvadorijem sta govorili še en zastopnik komunistične mladine in en delavec. Oba sta vabila delavstvo na vstopnino in na delo.

Da! Na delo! Na delo da dosezemo to po čemer hrepemimo, svobodo!

Na delo za revno rusko ljudstvo, ki trpi vsled suše, ki je opustošila baš one kraje, kjer so divjale čehoslovaska, Denikinova, Kolčakov in Wrangelove bande. Kdor da za rusko ljudstvo samo radi nakopčenega bogastva, ki so ga ustvarile edinole žuljave roke.

Kako naj se pove, naj razmisljajo učitelji sami, tisto učiteljstvo, ki je vajeno dela. Sredstev je dovolj: protesti, zborovanja in posebno odrekanje vseh tehnične pomoči pri volitvenih delih, bodisi po občinskih pisarnah, bodisi v volinjih komisijah. Kot posebna represalija, ce se učiteljstvo ne dovoli tudi pasivna pravica v občinske zastope, bi pa bila ta, da se učiteljstvo vrže z vso silo v volinj borbo, da tako dokumentira svojo pravico polnopravnega državljanja, ki ima vse dolžnosti kolikor jih država pozna in še več.

Zato gre namreč ob tem sklepum gospoda komendatorja Salata: ali so učitelji še enakopravni državljanji (vsa v smislu meščanske države), ali so samo plesnive številke v katastru mrtvih duš kakor jih rabi »država«, da sigurneje drži delajoče množice pod stopalom buržoazije.

Cičikov.

ODPRTA VPRASANJE g. R. Srebrotnjaku, trgovcu v Lokvi.

Gospoda Srebrotnjaku prosim, da naznani meni in s tem vsi slovenski javnosti, ki se zanimajo za vprasanje naše šolske samouprave, kako misli izpeljati svojo grožnjo, da ne bom nikdar več nastavljen kot učitelj v Lokvi. Koliko je meni znano, ni g. Srebrotnjak ud niti okrajnega, niti deželnega šolskega sveta in niti v sorodstvu z našim načavnim ministrom, pač pa prodaja samo meščano blago v Lokvi. Ako si g. Srebrotnjak kljub temu priipisuje tako kompetenco v učiteljskih nameščanjih, je to dejstvo za vse učiteljstvo v Julijski Benečiji izvredno interesantno. Vse svoje kolege opozarjam torej na to fenomenalno kompetenco v Lokvi, da bodo vedeli, kam se imajo v bodoče obračati glede svojega nameščanja. Pogoje, pod katerimi bodo mogli dobiti kot učiteljsko službo, nam bo g. Srebrotnjak vsaj upam tako — v kratkem obrazložil. Kolikor poznam jaz njegov mentalitet, bo najbrže eden glavnih pogojev ta, da učiteljstvo spravi svoje možgane v skatje kot sardelle, ter da misli poslej z blagorodnimi možgani g. Srebrotnjaka. Učiteljske možgane pa lahko izročimo njemu v razprodajo, da prilepi nanje etiketo »Smir za kolesa«.

V trdnih nadi, da me ne boste pustili dolgo brez odgovora, bilježim z odičnim spoštovanjem

Alojzij Hreščak, učitelj.

Rok za vlaganje prošenja za vojno odškodnino podaljšan do 31. decembra. S kraljevskim dekretom od dne 24. oktobra se je rok za vlaganje prošenja za odškodnino podaljšal. Prošenje po moratu bo v tem vseh potrebnih dokumentih opremljeno najkasneje do 31. decembra t. l. Prizadeti delavci in kmelje naj si oskrbjijo vse listine in naj pravočasno vložijo prošnjo. Zahtevajo naj od države, kar jih je vzela za časa vojne.

Zahvala. Odbor Javne ljudske knjižnice v Nabrežini se iskreno zahvaljuje domači strokovni organizaciji za darovani znesek 150 L.

Iz dežele

BOVEC.

Zopet je naš list, nam toliko priljubljeni, se zbulil z spanjal! Drago nam »Delo«, mi te pozdravljamo z največjim veseljem! Ti ki si bilo zmiril trn v peti marsikateremu naših rodoljubnih žepnih narodnjakov. Ti si zopet vstalo, in mislimo, da nas ne zupastis več, pač pa nas bodes zmiril bolj pogosto obiskovalo. Vsi komuniti ti klicemo trikratni: živo!

Na dan 4. novembra smo v našem trgu obhajali slavnost: — kot se je nam zatrdilo — neznanega vojaka, ki se je žrtvoval za domovino. Mi smo se vzdržali dela na ta dan. Zabičali so vsakemu, ki bi delal, z denarno globo.

Ta bodo, mi se nismo udeležili

slavnosti, ne kod vašega prihoda, ne sedaj, ko se slavijo vojaki, ki so padli za domovino! Vojaki, ki so padli, so bili nedolžne žrtve bratomorne kapitalistične morije! Zastavimo nismo na take, ne take izobesili, ker je ne moremo. Od nas se nihče ni boril za domovino in tudi nihče ni zanjo padel. Naša domovina je širni svet!

Ce pa o vsem tem ni prepričano in če ima čisto navadne državljanske pravice (ne veče, kakor jih daje meščanska diktatura drugim ljudem) rajec kot blesteči nimbus pedagoške slave in časti, potem mora prav razločno povrediti, brez jecljanja in objavljivanja, da naj gospod komendant Salata drugod ureja socialne krivice in socialno ravnotežje in ne ravno pri

učiteljstvu, da naj drugod jemlje volilno pravico (ceprav buržoazno), tam predvsem, kjer se nič ne dela, kjer se živi na stroške drugih, kjer se vodi in ukazuje delovnemu ljudstvu samo radi nakopčenega bogastva, ki so ga učiteljstvo, da naj drugod jemlje volilno pravico (ceprav buržoazno), tam predvsem, kjer se nič ne dela, kjer se živi na stroške drugih, kjer se vodi in ukazuje delovnemu ljudstvu samo radi nakopčenega bogastva, ki so ga

Naš sodrug Mučolja je bil po nešreči povoden od avtomobila na dan slavnosti! Vsi delavci so se udeležili pogreba istega. Dragi sodrug, ki si bil čvrst in dober tovariš, klicemo ti pozdrav! — Mirno spavaj; resil si se muk trpljenja! Delal si dobro za svojo zadrugu! Mirno počivaj, pozdravljen in nezabiljen od vseh delavcev!

Zdaj pa, gospoda naša, oprostite da sezemo malo nazaj, ker vam imamo še zbor; najbolje je zapel »Milado«, primerno pa tudi ostale tri: »Podzdrav«, »Žaostalega ptiča« in »Slovensko govorico«. Pozornosti vredna je bila deklamacija Ottona Zupančiča pesmi »Z vlakom«. Največjo pozornijo pa je brezvdomno zaslužila vprizoritev Franca Finžgarja ljudske igre v treh dejanjih »Verige«.

Približno pol leta ali nekaj več je, ko smo si mi mislili da bi bilo dobro, če bi mi poklicali Delavsko stavbinsko združbo v Bovec. In prisla je res.

Ker smo mi delavci zavedni komunisti, so ji dodali ime »komunistična«, kar pa v resnicni ni. Ker so vsi delavci pri isti, od reformistov do komunistov. In naši narodljubni so se kaj bali za svoj narodni žep. Zato so načrivali pravaco gonjo, proti stavbinski zadruži. Mirno počivaj, pozdravljen in nezabiljen od vseh delavcev!

Zdaj pa, gospoda naša, oprostite da sezemo malo nazaj, ker vam imamo še zbor; najbolje je zapel »Milado«, primerno pa tudi ostale tri: »Podzdrav«, »Žaostalega ptiča« in »Slovensko govorico«. Pozornosti vredna je bila deklamacija Ottona Zupančiča pesmi »Z vlakom«. Največjo pozornijo pa je brezvdomno zaslužila vprizoritev Franca Finžgarja ljudske igre v treh dejanjih »Verige«.

Približno pol leta ali nekaj več je, ko smo si mi mislili da bi bilo dobro, če bi mi poklicali Delavsko stavbinsko združbo v Bovec. In prisla je res.

Ker smo mi delavci zavedni komunisti, so ji dodali ime »komunistična«, kar pa v resnicni ni. Ker so vsi delavci pri isti, od reformistov do komunistov. In naši narodljubni so se kaj bali za svoj narodni žep. Zato so načrivali pravaco gonjo, proti stavbinski zadruži. Mirno počivaj, pozdravljen in nezabiljen od vseh delavcev!

Približno pol leta ali nekaj več je, ko smo si mi mislili da bi bilo dobro, če bi mi poklicali Delavsko stavbinsko združbo v Bovec. In prisla je res.

Ker smo mi delavci zavedni komunisti, so ji dodali ime »komunistična«, kar pa v resnicni ni. Ker so vsi delavci pri isti, od reformistov do komunistov. In naši narodljubni so se kaj bali za svoj narodni žep. Zato so načrivali pravaco gonjo, proti stavbinski zadruži. Mirno počivaj, pozdravljen in nezabiljen od vseh delavcev!

Zdaj pa, gospoda naša, oprostite da sezemo malo nazaj, ker vam imamo še zbor; najbolje je zapel »Milado«, primerno pa tudi ostale tri: »Podzdrav«, »Žaostalega ptiča« in »Slovensko govorico«. Pozornosti vredna je bila deklamacija Ottona Zupančiča pesmi »Z vlakom«. Največjo pozornijo pa je brezvdomno zaslužila vprizoritev Franca Finžgarja ljudske igre v treh dejanjih »Verige«.

Približno pol leta ali nekaj več je, ko smo si mi mislili da bi bilo dobro, če bi mi poklicali Delavsko stavbinsko združbo v Bovec. In prisla je res.

Ker smo mi delavci zavedni komunisti, so ji dodali ime »komunistična«, kar pa v resnicni ni. Ker so vsi delavci pri isti, od reformistov do komunistov. In naši narodljubni so se kaj bali za svoj narodni žep. Zato so načrivali pravaco gonjo, proti stavbinski zadruži. Mirno počivaj, pozdravljen in nezabiljen od vseh delavcev!

Zdaj pa, gospoda naša, oprostite da sezemo malo nazaj, ker vam imamo še zbor; najbolje je zapel »Milado«, primerno pa tudi ostale tri: »Podzdrav«, »Žaostalega ptiča« in »Slovensko govorico«. Pozornosti vredna je bila deklamacija Ottona Zupančiča pesmi »Z vlakom«. Največjo pozornijo pa je brezvdomno zaslužila vprizoritev Franca Finžgarja ljudske igre v treh dejanjih »Verige«.

Približno pol leta ali nekaj več je, ko smo si mi mislili da bi bilo dobro, če bi mi poklicali Delavsko stavbinsko združbo v Bovec. In prisla je res.

Ker smo mi delavci zavedni komunisti, so ji dodali ime »komunistična«, kar pa v resnicni ni. Ker so vsi delavci pri isti, od reformistov do komunistov. In naši narodljubni so se kaj bali za svoj narodni žep. Zato so načrivali pravaco gonjo, proti stavbinski zadruži. Mirno počivaj, pozdravljen in nezabiljen od vseh delavcev!

Zdaj pa, gospoda naša, oprostite da sezemo malo nazaj, ker vam imamo še zbor; najbolje je zapel »Milado«, primerno pa tudi ostale tri: »Podzdrav«, »Žaostalega ptiča« in »Slovensko govorico«. Pozornosti vredna je bila deklamacija Ottona Zupančiča pesmi »Z vlakom«. Največjo pozornijo pa je brezvdomno zaslužila vprizoritev Franca Finžgarja ljudske igre v treh dejanjih »Verige«.

Približno pol leta ali nekaj več je, ko smo si mi mislili da bi bilo dobro, če bi mi poklicali Delavsko stavbinsko združbo v Bovec. In prisla je res.

Ker smo mi delavci zavedni komunisti, so ji dodali ime »komunistična«, kar pa v resnicni ni. Ker so vsi delavci pri isti, od reformistov do komunistov. In naši narodljubni so se kaj bali za svoj narodni žep. Zato so načrivali pravaco gonjo, proti stavbinski zadruži. Mirno počivaj, pozdravljen in nezabiljen od vseh delavcev!

Z

Za revolucionarno pripravo proletariata

Za proletarsko obrambo in osveto proti meščanski ofenzivi

Dne 14. avgusta t. l. je napisala Komunistična stranka Italije eno najčetnejših strani svoje zgodovine. Sprejela je predlog Osrednjega komunističnega sindikalnega odbora za pripravo generalnega štrajka v Italiji, ter sama izdala apel za proletarsko obrambo proti kapitalistični ofenzivi. Tako pa objavi apela je Komunistična stranka pricela boj za sklicanje sveta Splošne delavske zveze ter izdala parolo za organizacijo brezposelnih, ki so najodločilnejši element med revolucionarnim delavskim slojem.

Medtem, ko je Komunistična stranka delala na duhovni pripravi revolucionarne akcije proletariata, so voditelji Splošne delavske zveze sestavljali komisije za preučevanje brezposelnosti in državno-carinskih vprašanj. Le pod pritiskom komunističnega proletariata so sklicali naši svi Splošne delavske zveze, ki naj bi končno odločil za komunistično ali reformistično taktiko. Kako poročamo na uvodnem mestu so na tem sestanku zopet zmagali reformisti.

Toda ideja generalnega štrajka proti nasilnostim kapitalizma ni s tem pokopana. Pot naznačena v apelu komunistične stranke je edina, ki more rešiti proletariat Italije iz neznanega položaja. Zato se bo boj za generalni štrajk nadaljeval. Proletariat se mora pripravljati na revolucijo.

Zgodovinski dokument s katerim se je Komunistična stranka postavila na celo proletarskega gibanja v tej državi se glasi:

DELAVCI ITALIJE!

Gotov, da ne tolmati samo čustva komunističnih delavcev, ampak ono vsega proletariata Italije, ki vidi, da se na obzorju zbirajo črni oblaki, je sindikalni odbor naše stranke naslovil na velike delavske strokovne organizacije Italije sledečo objavo:

KOMUNISTIČNI SINDIKALNI ODBOR

Splošni delavski zvezi

Italijanski sindikalni uniji

Sindikatu italijanskih železničarjev

V imenu komunističnih delavcev, simpatizantov za komunistične smernice, ki se bojujejo v italijanskih sindikalnih organizacijah, vam stavimo formalni predlog za razredno akcijo vsega organiziranega proletariata, ki je namenjena, da obvlada sedanj kritični položaj.

Pridobitev pridobljene od italijanskih delavcev s pomočjo lastnih organizacij in potom znamenitih bojev, so v nevarnosti vsled napadalnega zadržanja kapitalističnih razredov.

Medtem ko se več brezposelnost in meje nepretrgani izpori na tišoč delavcev na ulico, ki so doprinesli k bajnemu dobičku gospodarskega razreda, se pripravlja tudi napad na delavne pogoje, pridobljene po proletariatu z ozirom na stopnjo mezde in na trajanje delavnega dneva, na disciplinarno odnosajo s podjetniki; nadaljuje nasilnost oborženih meščanskih tolpa proti sedežem razrednih organizacij in proti njih delovanju.

V dobi naprednega, četudi počasnega, poboljšavanja življenjskih pogojev proletariata se razume, da se razvajajo delne akcije in one posameznih skupin za omemjene pridobitve in ker z nekaterih strani se ne smatra za umestno, da se preobražata stopnjevalna akcija v skupno borbo, celokupnega proletariata za doseg večjih pridobitev, bi moglo to škodovati v slučaju neugodnih sprememb trdnosti zavojevanega položaja.

Kakovšna si bodi, da je vrednost tega razloga, ne more se na tega zoper sklicevati, ko se pogoji v katerih živi proletariat, slabšajo. — V takih pogojih so akcije skupin posameznih proletarjev dolocene na gotov poraz; one ne vedo do drugega kakor da se triptijo, ukrepi nasprotnika s čimer se prejšnji bojev kakor tudi trdnjavam, ki jih tvorijo organizacije, ako se ne

nameruje prenesti borbo nad okvir posameznih poklicnih kategorij in krajevnih skupin.

Da se to napravi — in na vsaki drugi poti kot izhod ni drugega kot poraz in desorganizacija — ne smemo ometiti se na temo obzorje vsakdanjih in posebnih vprašanj, ampak postaviti moramo jasne temeljne točke generalne akcije vsega proletariata, katerega moramo poklicati, da brani gotove, najsprednje postojanke, ter da opusti valutacijo v posameznostih te ali one nasprotnike ponudbe — mal dogodek velike v splošne gospodarske ofenzive, katero bi prvi uspehi bolj opogumili.

Predlagamo torej, da začnejo velelike proletarske organizacije, ki sta je na sta išču razrednega boja, veleko proletarsko bitko, izjavljajočo, da so vprašanja, ki danes zadevajo vse kategorije delavcev dvignjena od sindikalne organizacije na stopnjo načelnih vprašanj, in da je vsaka, še tako omemjena popustljivost v takih točkah izključena kot neverjam zgled, ki bi dal zmago nasprotniku.

Točke, katere bi moral delavski razred, nezahvatiti, ampak braniti, so glasom naših predlogov sledče:

- a) 8-urni delavni čas;
- b) ohranitev veljavnih dogоворov in sedanjih plač z vsemi raznimi dokladami;

c) ohranitev kolonskih dogovorov za male poljedelce;

d) zagotovitev obstanka za odpuščene delave in njih družine potom prispevanja odškodnine, ki naj odgovarja draginji in številu članov družine; stremeti je treba za tem, da se doseže višina celotne plače za srednjo delavsko družino; sredstva za to morajo dati industrialci in ostale države;

e) nedotakljivost prava organizacije in priznanje slednje;

Dvigniti te zahteve do načelne važnosti pomeni vprzoriti narodni generalni štrajk vseh organiziranih kategorij delavcev in kmetov, kar hitro napadejo gospodarji na kakoršni si bodi fronti, kakršno si bodi kategorija in v kakršnem si bodi kraj po postojanke, katere so dosegli delavci v navedenih načelnih vprašanjih.

Pozivamo narodne organizacije italijanskega proletariata, v imenu proletarskih stvari, da odobrijo ta predlog, ko so o njem razpravljali na načelih svetih.

Predlagamo, da ti le obravnavajo pricujoče točno obvestilo in — ko ga odobrijo — imenujejo nemudoma enega zastopnika za agitacijski odbor.

Važnost našega predloga ne potrebuje še nadaljnih utemeljevanj. Odslasti z udejstviti bo pomenilo samo začeti borbo v še bolj kritičnih časih, kakor so sedanji.

Proletariat je resno ogrožen po bedi, suženjstvu, posuveročnosti in lakti.

Naj on prisostvuje mirnemu razpadanju svojih bojnih organizmov, ne da bi skušal svoje še vedno krepke sile, da se izogne negotove bočnosti, ki ga pričakuje v trenutku v katerem niti sam vladajoči razred gospodarjev ne zna pokazati, kako bi se on mogel rešiti iz tega resnega položaja.

Na velikih sindikalnih organizmih delavskih in kmetskih maoči Italije, leži, kako bodo odgovorili.

Komunistični sindikalni odbor ne pridaje posmrajanj, ki naj bi povzdrjale še posebne stavke njegove politične vere in on se omemje na izjavo, da bodo komunistični delavci, aka se bo začela borba, prvi na svojem mestu, v boju in v žrtvovanju za skupno stvar.

**Sindikalni odbor
Komunistične stranke Italije.**

DELAVCI ITALIJE!

S tem predlogom in apelom storijo komunisti posebno dolžnost napraviti programu v svojem cilju. Oni se odkrito postavijo v boj in posredno jasno besedo, ki izhaja z njih

naš program in mora zavzemati tudi politično mesto.

Druga osnova posebnost našega programa, ki ga razločuje od starega, obstoječi v izločitvi zastarele delitve programa na maksimalni in minimalni program. Razmeroma še do nedavno je vladalo v naši stranki v tem vprašaju raznoglascje. Do oktobrske revolucije je zagovarjal tov. Lenin stališče, da se mora delitev na maksimalni in minimalni program ohraniti, ker stranka takrat še ni zavojevala politične vlade. Ker pa smo sedaj zavojevali politično vlado, in razpravljamo o programu stranke, ki stoji na vladici, je namravno da morajo raznoglascje v tem vprašanju odpasti, in v resnicu odpado. Je popolnoma razumljivo in namravno, ako stranka ne stremi le za vladanjem ampak že faktično vlada, da mora imeti smo en program in sicer: uvesti socialistično - komunističen red. Ce sploh formuliramo našo načelno program, ki je treba formulirati teoretično uvažanja komunistične družbe.

Kar zadeva politični del našega programa moramo dati opredeljene, poslovne konkretne oblike proletarske diktature. Prej je bila diktatura

nauka in ž njih taklike, delavskim množicam, ki so mučene od negotovosti in vznenamrjenosti.

Kar se danes godi je najboljše potrdilo tega, kar trdijo po celiem svetu komunisti: da na navidezna blagostanja takoj po vojni, ko se je zelo, da bo dovolilo proletariatu gospodarske pridobitve ki bi poboljšale njegov potpoloj v okvirju današnjega proizvodnje načina, da učinkajoča krize vsega gospodarskega sestava. U nasenjem položju ni možnosti realizirati niti kompromis, ki naj bi spoprijaznili interes malih proletarskih skupin z onimi kapitalistom konca vladanja meščanskega proizvodnega razreda.

Ravn to divjanje nad vami, na vseh poljih in v vseh oblikah strani protivnega razreda, je nezmotljiv znak konca vladanja meščanstva.

In v najtežjih trenutkih je, ko utrjajo moči svoje sile in ko videv navdušenje odstopi mesto želesni odločnosti bojevati se in zmagati. Moralnega proletariata Italije ni zlomljena. Triumfirači spev bo zamrl v grlu belih garde. Proletariat isče v sami britkosti lastnega trpljenja, pot do svoje osvete.

DELAVCI ITALIJE!

To pot vam kaže Komunistična internacionala: ta pot je v akciji v borbi na vseh frontah, v odločnosti za napad brez obotavljanja, ker bojuje se danes za življenje ali za smrt — ker danes bolj kakor kdaj prej — so resnica beseda naših učenikov, da v razrednih bojih proletariat nimam nica za zgušati, kakor svoje verige.

Na vas je, da dosežešo s svojih razrednih organizmov moško besedo za boj.

Naprej, proti provokacijam in napadom kapitulizma, za proletarsko revolucijo.

KOMUNISTIČNA STRANKA.

VLADAR SVETA BO DELO

Tri leta proletarske diktature

Revolucionarna taktika

Zgodovina v splošnem in zgodovina revolucij v posameznem, je vedno bogatejša po vsebin, različjuje po obliki in izgledih življenja in »bolj izkušena«, kakor si naprednejši razred. To je po vsem razumljivo, kajti najmožnejše predstave izražajo zavest, voljo, stremljenje in domislije stotisočnih ljudi, medtem ko se odigra revolucija v trenutku razdraženosti in naročnosti vseh posameznih človeških zmožnosti, in je rezultat zavesti, volje, stremljenja in domislije stotisočnih milijonov ljudi, bičnih od

najerditev vseh borb. Iz tega izvira dva praktična zaključka, ki sta najmožnejše: prvi je ta, da mora revolucionarni razred v svetu urečenčenja svoje naloge znati pravilno polastiši se vseh oblik in panog socialne delavnosti, in to brez najmanjje izjemne na račun spopolnitve delovanja po zavojevovanju politične oblasti, za vsako ceno črtev in breznežnih nevarnosti; drugi obстоje v tem, da mora revolucionarni razred pripravljen nadomestiti nepridobitno in brez odlaganja eno obliko z drugo.

Na končni smotri, a sedaj je postal dejstvo. Sedaj ni mogeče govoriti o proletarski diktaturi v občini frazah, treba je konkretno analizirati proletarsko diktaturo. Sedaj, po oktobrski in nemški revoluciji, znamo, da nastopa delavški razred povsod pod geslom sovjetske vlade. Do sedaj se je zvezalo pri nas raznoglascje v vprašanju oblike diktature: mnogi tovarisi so mislili, da ej mogeče reči, da proletarska diktatura zadobiva oblike sovjetske vlade, da se predčasno upre, da ga uniči, porazi. Skoraj neverjetno je, da bi mogel kakake volitve dokazati, da se zna braniti interese revolucije (s propagando, z agitacijo in z organizacijo) v notranjosti revolucionarnih in tudi v gotovem oziru, pozitivno reakcionarnih ustanov pod okoliščinami, ki niso nikako revolucionarne, sredi mase, ki je ne-

Priznati mora vsakteri: nesmiselno in tudi kaznivo bi bilo prodiranje vojske, katera se ne bi pripivala, da se posluži vseh vrst orožja, vseh sredstev in metod borbe, katera poseduje ali more posedovati sovražnik. Ali to resnico se uporablja še bolj v politiki kot v vojaškem poklicu. Bolj kakor na drugih poljih se more v politiki predvidevati, ka

sposobna takoj razumeti potrebo med revolucionarne akcije.

Znati se mora najti, s pristop potipati, z gotovostjo določiti stvari, ki potek in poseben razvoj dogodkov, ki popelje mase k pravi in veličastni revolucionarji borbi, odločilni in poslednji, evo, v tem obstoja glavna naloga komunizma.

Buržoazija vidi v boljševizmu le enega njegovih izgledov, kakor: upor, nasilje, teror. Radi tega se skuša buržoazija v vseh posameznostih priznati v obrambo in upor v tem oziru. Je li mogoče, da se ji v gotovih slučajih, v gotovih deželah, za to ali ono kratko dobro presečijo njeni nameni. To je navsezadnje naključje, katero se mora upoštavati; v tem meščanskem uspehu ne nahajamo ničesar, kar nas bi moglo prestrašiti. Komunizem teče dobesedno ven iz luknje socialne življenja; njegova kali se nahajajo dobesedno povsod, njegova načeljivost (da se poslužimo ene izmed primer, katero ponavlja kaj rada buržoazija in meščanska politica) je prodrla organizem in se je za stalno nasnila.

Ako bi hotelo z največjo skrbnostjo zapreti eno njegovih poti izvirka, njegova načeljivost si najde takoj drugo pot, tok, ki je največkrat najbolj nepričakovana. Življenje je imelo pretež. Buržoazija izgubila kakor našla svojo pravico s tem, da prekoraci večkrat dovoljene meje, da stori neumnost za neumnostjo, da se že vnaprej načušča na račun boljševikov, da ubija kakor za stavo v Indiji, no v Ogrskem, v Nemčiji in povsod na sto in stotisoč boljševikov od jutri ali od včeraj. S tem dela buržoazija le to, kar so delali vedno le oni razredi, ki so bili obsojeni po zgodovini na pogin.

Komunisti morajo znati, da bo dočnost pripada njim, in naj se zgoditi karkolisib. In radi tega moramo in moramo združiti v veliki revolucionarni borbi najstrastnejšo gorčnost s hladnokrunostjo in z najjasnejšo valutacijo divjačega razstreljanja buržoazije.

Ruska revolucija je bila v letu 1905 udružena z grozovitostjo: ruski boljševiki so bili poraženi v juliju 1917; nad 15 tisoč nemških komunistov je bilo masakriranih po zaslugu zmožnih provokacij Scheidemann in Noske, zaveznikov buržoazije in monarchističnih generalov. Beli teror divja na Ogrskem, Finskom in v Jugoslaviji. Toda pod vsemi okoliščinami in vseh deželah se komunizem jekleni in narašča, njegove korenine so tako globoki, da preganjanja, mesto da bi ga ubila in popolnoma zatrla, mu poninožuje njegove sile. Ko hitimo načrtovali zmagati v največjih začenjanih v najtrdnejšo nado, pogremšamo le eno: je to izzarevajoča zavest o potrebi dosegne največje prožnosti v taktiki, katero morajo imeti komunisti v vsaki deželi. V svojem krasnem razvoju, posebno v naprednih deželah, pogreša komunizem te zavesti ali pa ni v stanu da jo praktično uporablja.

N. Lenin.

Rdeči teror

Najprvo: Kako pride do državne oblasti? Ali moremo natančno pribiti da imamo za seboj večino prebivalstva, četudi jo imamo? Jasno je, da je to skoraj izključeno, ko se bo zrejal čas, da prevzame delavški razred oblast v svoje roke, se

sto kapitalističnega razpadanja socijalističnem, kateri počne masam z očitimi čini dobre novih vladnih razmer, bu buržoazije našla v neodločnem in cincajočem delu proletariata, meščanstva, elemente, kateri se pustijo pregovoriti, da buržoazija vlada ne prinaša nikoli toliko trpljenja v naporov, kakor proletarski boji, in da se da izogniti tem nepričakom. Na zapadu so kapitalistične države precej razvite, buržoazija je najbolj organizirana in najde v delavskih aristokracijah močnejšo oporo, kakor je bilo to v Rusiji mogoče. Večji sili buržoazije bo moral proletariat postaviti nasproti odločnješo silo.

Pot takimi pogoji znači gorovirje o diktaturi brez terjora, nič drugega, kakor uspavanje mas. Iste bi odhajale v boj, a ne bi poznane nevarnosti; radi tega bi lahko postale žrtve buržoazije. Tolaziti se moramo z dejstvom, da delavski razred ni nikakor sentimen talen in da bo odgovoril na trdne dejstva s trdimi dejstvi.

Delavski razred je kakor vsak napreden razred, ki predstavlja bodočnost človeštva, ki si jači stremljenje po dobrem in veličastnem, že po naravi velikodenju. Delavski razred se lahko uspava začasno, a najlaže, akom daje uspavalni praseši oni ljude, kateri delavstvo zaupajo in kateri mu gorovijo kot pristaši diktature.

Nevarnost grozi delavskemu razredu, da pride na vlogo po mahinacijah ljudi, nezmožnih voditeljev in da utripi na ta način zatočasno ogromen poraz. Kdor pozna zgodovino ogreske sovjetske vlade in one v Monakovem, ta zna prav dobro, kako unicevano ulogo so igrali lirični mladeniči (brez razlike starosti) pri svojem padcu. Proletariat ne sme zaupati papirnatim izjavam. Neodvisne delavskie masse znajo, da ne zadostuje, ako izsilijo svojim voditeljem izpoved za diktaturo; znajo prav dobro, da morajo na odločilnih mestih imeti zastopnike revolucionarnega proletariata, kojih oko promatra vsa dejstva mirno in kajih roke se ne tresejo. Sovjetska diktatura z voditelji, ki se niso v svoji notranjosti odpovedali kapitalističemu svetu, bi bila le navidezna diktatura, to je: gotov poraz. Proletariat ni žejen krv, proletariat ve iz zgodovinske izkušnje, da nista sila in teror nikjer ustvarila novih proizvajalnih razmer, da ni teror nikdar in nikjer ustvaril novega družabnega reda, aka niso bila temu že pripravljena tla od gospodarskega razvoja.

Proletariat ve, da ne prinese nasilje ne premoga in ne kruha, da ne zida železnici in da je v to svrhu potrebno prostovoljno delo milijonskih delavcev. In istočasno ve proletariat sledi: ako hoče stopiti v rudnike, da prinese iz njih premog za svoje domove, mora izvojevati rudnike v srednjih revolucionarnih bojih in jih čuvati z orozjem v roki, da jih ne uničijo gardistične tolpe.

Proletariat zna, da ne bo s silo prisilil kmetov, da obdelujejo polja, in ve, da se more to zgodiši šele takrat,

ako uvidi kmet, da mu gre pod proletarsko vlogo boljše kakor pod vlogo buržoazije. Toda najprej semora poraziti buržoazijo in kmetov izbiti iz glave naziranje, da zna le buržoazija vladati. Tega naziranja se otrese kmet v zmagovitem boju proti buržoaziji in kmetom.

Kdor je študiral zgodovino revolucije in je Kautskyjevih knjig, marvez iz obširnih, čeravno reakcionarno-mesčanskih zgodovinskih virov, ta bo moral vsekakso soglašati z Rankejem, kateri govori v svojem delu o angleški revoluciji: Velike stvari je morala vedno že v naprej oblikovati močna volja.

Uloga terjora, sila v revolucionah je obstajala v tem, da se revolucionarni razred ni ustrasi v trenutkih največje nevarnosti uveljaviti svoje volje in se obdržati kljub vsem protišunkom.

Delavski razred si bo vzgojil tako voljo po dolgih izkušnjah in številnih bojih, po porazih in zmagah. Kot vladani razred, ki izvirja iz vladnih slojev predkapitalistične zgodovinske dobe, kot razred, v čigar žilah se pretaka kri onih, ki so sto in stoletja ubogali tuji volji, ne posudeže že danes one zezenotrdne volje za vladanje, katera je tako razvita pri pruskih junžkih in angleških buržoaziji.

Radi tega se mora voditi neizprosen boj proti vsem elementom, ki drobijo s svojo neodločnostjo brezobzirnost in energijo proletariata. Diktatura s terorizmom in za proletariat, ki stremi po enakosti vsega, kar nosi človeško oblije, nikaka samovoljna taktika. Kako hitro jo bo lahko pogrešal, se ji bo odpovedal. V procesu socialistične revolucije bo moral večkrat preiskovati, ako se more eno ali drugo plast mesčanstva pritegniti k izvrševanju oblasti, aka ni umestno, da se krog enakopravnih razširi.

Z vzonenjem vseh zvonov bo pozdravila človeška družba oni dan, ko bodo odpadle vse suženjske verige, ko bo konec vsakoršnega hlapčevstva, ko bo izginila sramota izkorisčanja ljudi po ljudeh. In ta začeljeni dan države enakih in svobodnih bratov bo prišel tem prej, čim večje bo sedanje število meščanskih intelektualcev, kateri pojmajo, da se ne da več resiti vlade buržoazije, da se mora pristopiti brezobzirno na stran snovajočega in borečega se življenja. Čim večjo bo pomoc, katero bodo dobivali delavške mase strani duševnih delavcev, tem lažje se bo dovršila organizacija novega življenja, tem težji bo boj kontra-revolucionarnih sil proti proletarskim masam, tem manjša bo potreba, da se uporablja teroristična sredstva proti kontrarevolucionarjem. Neodločna politika proletariata bo tako potrebo le zvišala. Politika proletariata je v tem vprašanju označena z izrekom chartistov, ki so izjavili: *Mirno gremo svojim ciljem nasproti, ako je le mogoče; nasilno, ako je potrebno.* Proletarske zgodovinske izkušnje pravijo proletariatu, da bo sila potrebnab, le ob buržoazijo bo potreben, da se korigira te izkušnje.

«Največi možak, što ga je svijet proizveo, Aristotel, reče, da je civilizacija nemoguća bez ropstva. No John Brown, neznatan i neuk čovjek, koji nije — kako se činilo na prvi mah — uspio ni u jednom pogledu — reče, da mora biti civilizacija bez ropstva. Radi tega su borce mučili i proganjali, neki su od njih svršili na stratištu i vješali, no danas više nema crnačkog ropstva u ovoj zemlji. Pravo veli jedan pisac o Brownu:

«Največi možak, što ga je svijet proizveo, Aristotel, reče, da je civilizacija nemoguća bez ropstva. No John Brown, neznatan i neuk čovjek, koji nije — kako se činilo na prvi mah — uspio ni u jednom pogledu — reče, da mora biti civilizacija bez ropstva. Radi tega su borce mučili i proganjali, neki su od njih svršili na stratištu i vješali, no danas više nema crnačkog ropstva u ovoj zemlji. Pravo veli jedan pisac o Brownu:

Ali kljub temu, da industrijski proletarac najbolje razumeva moč proletarske organizacije in discipline, vendar ne tvori sam izkoriscenega razreda.

Popolnoma se razlikuje od industrijskega kapitala, trgovski kapital z vsem svojim malomeščanskim gospodarstvom. — Kmet rabi za plačevanje davka, nakupuje orodja, oblike itd. denar. Da pa on dobi denar, mora prodati svoj pridelek, s tem pa postane popolnoma odvisen od nestalnih tržnih cen, ker njegovo nadzadnjaško gospodarstvo prekasa vlečebrot. Izposodi si denar, da razsiri svoje podjetje itd. Sedaj pa mora najprej plačati obresti, če noče, da mu prodajo njegovo lastnino, v katero je ves zanjabiljen. Zato mora od zore do miraka garati njegova družina, biti zadvoljna z najslabšo življenjsko preskrbo, tako da živi mnogo slabše nego dñinar, ker poleg štedenja živi še v duševnem barabarstvu. Ce ne šedi na vseh straneh in se ne poti dan za dan, pa pride na kant». To je slika malega kmeta.

Medutim, današnje doba ima više Browna i Spartaka, više Garrisona i Phillipsa, više Lovejoy-a. Danas njihov broj iznosi na milijone — oni su raštrkani po cijelom svijetu.

Citava jedna zemlja — velika, močna, plemenita, idearna — nalazi se u rukama i pod kontrolom ovih genija, koji prkose društvenoj «neizbjejnosti» zlata i kapitala. Lenin, Trocki, Buharin, Čičerin, Lukačarski i na tisuće drugih daleko su veći i sijajniji umovi od nekdanjih boraca protiv crnačkog ropstva. I svi oni najavise borbu neznanju i tminu, okrutnosti i nepravdi. Njima se pridružuju borci iz drugih zemalja...

Hoče li se obdržati najamno ropstvo?

Svi znaci, govore, da neće.

Mjesto ove društvene «neizbjejnosti» dolazi druga, koja nosi više slobode i sreće za sve ljudje. Ta neizbjejnost je — socijalizam. (Znanje.)

Sodruži!

Naloge Komunističnih sekcij in Mladinskih sekcij so:

1) da imenujejo takoj: dopisniku »Dela« ki poročaj uredništva redno v testnu o vseh važnih in zanimivih dogodkih iz svojega kraja; b) povereniku »Dela«, ki zbiraj in posiljavaj upravnistvu naročnike in načelnike. Imena obeh zaupnikov nemudoma javiti uredništvu odnosno upravnistvu;

2) da poščejo in nam naznajajo razprodajalce; kjer teh ni, prevzamejo sekcije same razprodajo;

3) da sploh širijo list, nabirajo naročnike in agitirajo za tiskovni sklad »Dela«. Nabiralne pole dobijo od upravnistva;

4) da vršijo propagando za list tudi v bližnjih krajevih, kjer ni nobene naše organizacije.

Prisiljeni, da se drže čvrsto za zemljo usled zakona gravitacije, ijudi su od pamтивjeka fantazirali, kad će doći dan, pak da i oni polete zraku, kdo šte lete ptice nebeske. No pruhajti su vjejkovi i tisučječja, dok se napokon u najnovije vrijeme nije ostvarila t ta mašta. Danas zrakoplovni sijek zraku in več prenasači po robu pa i putnike iz jednog mesta u drugo. Sad več postoji redoviti prenos po zrakoplovu izmedju New Yorka in San Francisa v Ameriki. Uskoro će se uspostaviti veza po zrakoplovu izmedju Evrope in Amerike, a kašnje isto tako izmedju ostalih kopna.

Covjek je doduse eduvijek bio podrgnut prirodi i njenim zakonima, ali on je — kao i svako živo biće — sa svoje strane prkosil, u koliko je mo

gao, svemu, što je smetalo njegov život i razvoj. A iz tog prkoska, iz te borbe, iz tog silnog okršaja izmedju čovjeka i prirode stvorila se je ljudska kultura, kojoj se danas divimo i koja nas diže visoko nad sva ostala bića.

Nakon što su se razvila društva, državne zajednice, uredbe i ustanove, i opet se je u tim zajednicama vodila borba izmedju jedne skupine i druge: jedna se je borila, da održi svoje duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju. Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppelerjevih zakonov, se je bilo povedati resnico v javnosti. Naredil je kompromis, češ da drugi planeti se že sučajo okrog solnca, toda solnce s planeti vred se suče okrog zemlje!

Kateri sloji spadajo v razred izkorisčenih? Na čelu izkorisčenih mnogi stoje brezvonom industrijsko meždano delavstvo. To delavstvo ne vodi razrednega boja proti kapitalu samo zato, ker ga je največ, ampak tudi zato, ker se odlikuje pred drugimi izkorisčenimi sloji s svojo duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju.

Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppelerjevih zakonov, se je bilo povedati resnico v javnosti. Naredil je kompromis, češ da drugi planeti se že sučajo okrog solnca, toda solnce s planeti vred se suče okrog zemlje!

Kateri sloji spadajo v razred izkorisčenih? Na čelu izkorisčenih mnogi stoje brezvonom industrijsko meždano delavstvo. To delavstvo ne vodi razrednega boja proti kapitalu samo zato, ker ga je največ, ampak tudi zato, ker se odlikuje pred drugimi izkorisčenimi sloji s svojo duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju.

Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppelerjevih zakonov, se je bilo povedati resnico v javnosti. Naredil je kompromis, češ da drugi planeti se že sučajo okrog solnca, toda solnce s planeti vred se suče okrog zemlje!

Kateri sloji spadajo v razred izkorisčenih? Na čelu izkorisčenih mnogi stoje brezvonom industrijsko meždano delavstvo. To delavstvo ne vodi razrednega boja proti kapitalu samo zato, ker ga je največ, ampak tudi zato, ker se odlikuje pred drugimi izkorisčenimi sloji s svojo duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju.

Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppelerjevih zakonov, se je bilo povedati resnico v javnosti. Naredil je kompromis, češ da drugi planeti se že sučajo okrog solnca, toda solnce s planeti vred se suče okrog zemlje!

Kateri sloji spadajo v razred izkorisčenih? Na čelu izkorisčenih mnogi stoje brezvonom industrijsko meždano delavstvo. To delavstvo ne vodi razrednega boja proti kapitalu samo zato, ker ga je največ, ampak tudi zato, ker se odlikuje pred drugimi izkorisčenimi sloji s svojo duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju.

Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppelerjevih zakonov, se je bilo povedati resnico v javnosti. Naredil je kompromis, češ da drugi planeti se že sučajo okrog solnca, toda solnce s planeti vred se suče okrog zemlje!

Kateri sloji spadajo v razred izkorisčenih? Na čelu izkorisčenih mnogi stoje brezvonom industrijsko meždano delavstvo. To delavstvo ne vodi razrednega boja proti kapitalu samo zato, ker ga je največ, ampak tudi zato, ker se odlikuje pred drugimi izkorisčenimi sloji s svojo duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju.

Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppelerjevih zakonov, se je bilo povedati resnico v javnosti. Naredil je kompromis, češ da drugi planeti se že sučajo okrog solnca, toda solnce s planeti vred se suče okrog zemlje!

Kateri sloji spadajo v razred izkorisčenih? Na čelu izkorisčenih mnogi stoje brezvonom industrijsko meždano delavstvo. To delavstvo ne vodi razrednega boja proti kapitalu samo zato, ker ga je največ, ampak tudi zato, ker se odlikuje pred drugimi izkorisčenimi sloji s svojo duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju.

Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppelerjevih zakonov, se je bilo povedati resnico v javnosti. Naredil je kompromis, češ da drugi planeti se že sučajo okrog solnca, toda solnce s planeti vred se suče okrog zemlje!

Kateri sloji spadajo v razred izkorisčenih? Na čelu izkorisčenih mnogi stoje brezvonom industrijsko meždano delavstvo. To delavstvo ne vodi razrednega boja proti kapitalu samo zato, ker ga je največ, ampak tudi zato, ker se odlikuje pred drugimi izkorisčenimi sloji s svojo duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju.

Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppelerjevih zakonov, se je bilo povedati resnico v javnosti. Naredil je kompromis, češ da drugi planeti se že sučajo okrog solnca, toda solnce s planeti vred se suče okrog zemlje!

Kateri sloji spadajo v razred izkorisčenih? Na čelu izkorisčenih mnogi stoje brezvonom industrijsko meždano delavstvo. To delavstvo ne vodi razrednega boja proti kapitalu samo zato, ker ga je največ, ampak tudi zato, ker se odlikuje pred drugimi izkorisčenimi sloji s svojo duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju.

Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppelerjevih zakonov, se je bilo povedati resnico v javnosti. Naredil je kompromis, češ da drugi planeti se že sučajo okrog solnca, toda solnce s planeti vred se suče okrog zemlje!

Kateri sloji spadajo v razred izkorisčenih? Na čelu izkorisčenih mnogi stoje brezvonom industrijsko meždano delavstvo. To delavstvo ne vodi razrednega boja proti kapitalu samo zato, ker ga je največ, ampak tudi zato, ker se odlikuje pred drugimi izkorisčenimi sloji s svojo duševno kvalitetno, in svojim posebnim mestom v produkcijskem razvoju.

Razvoj kapitalizma je v prvi vrsti razvoj industrijskega kapitalizma, ki se s svojo naprednjostjo telesno omogočila sestava Keppeler